

Medicinsk behandling af ADHD hos børn og unge

Medicin mod ADHD kan mindske symptomer på ADHD meget effektivt. Der findes mange forskellige lægemidler til behandling af ADHD, og det er forskelligt, hvilket lægemiddel der passer bedst til den enkelte. Derfor kan det tage tid at finde den medicin, som virker bedst og har færrest bivirkninger. Det er dog vigtigt, at bruge tid til at finde den bedste medicin, idet du kan have gavn af det mange år fremover – måske hele livet.

Både børn, unge og voksne kan få medicin mod ADHD. Undersøgelser har dog vist, at medicin ikke har så stor effekt ved mindre børn. Man anbefaler derfor som udgangspunkt ikke medicin til børn før skolealderen (0-6 år).

Medicinen kan dog **ikke** stå alene. Selvom den generelt har en god effekt på ADHD, er det vigtigt, at både du og din familie får anden støtte, fx undervisning i sygdommen (psykoedukation).

SÅDAN VIRKER MEDICINEN

Når man har ADHD, så er evnen til at være opmærksom nedsat. Det er særligt signalstofferne dopamin og noradrenalin, der har betydning for opmærksomhedsfunktionen. De fleste typer af medicin mod ADHD øger derfor mængden af dopamin og noradrenalin i bestemte områder af hjernen. Der er dog forskel på, hvor hurtigt og langvarigt medicinen giver effekt.

Der findes forskellige typer af medicin mod ADHD. Typerne kan man overordnet opdele i 2 store grupper:

- centralstimulerende former for medicin
- ikke-centralstimulerende former for medicin.

Herunder kan du læse mere om de 2 forskellige typer.

Centralstimulerende medicin

Centralstimulerende medicin har den fordel, at den giver meget hurtigt effekt. Man kan mærke virkning allerede efter 30-60 minutter, fra man har taget

medicinen. Nogle former virker i 3-4 timer, mens andre er depotmedicin, der virker længere – helt op til 13-14 timer. Det er individuelt, hvordan man omsætter medicin, så hos nogle børn kan samme medicin have langvarig effekt, mens effekten hos andre kan være kortvarig, og de må derfor tage medicinen flere gange om dagen for at være ordentligt hjulpet.

Nogle børn med ADHD får fx kun medicin først på dagen, inden de skal i skole. Senere, når de er hjemme og rammerne er mere frie, har de ikke behov for medicin.

Bivirkninger kan være:

- påvirket appetit og nogle gange kvalme
- aftagende eller tiltagende tics. Hvis man har tendens til tics, kan man opleve enten flere og mere udtalte tics eller færre tics, mens man er i behandling.
- blodtryk og puls kan øges
- påvirket søvn
- tristhed og angst. Hvis ikke det går hurtigt over, så tal med behandleren, og overvej at skifte til et andet lægemiddel.

Ikke-centralstimulerende medicin

Ikke-centralstimulerende medicin har den fordel, at effekten af medicinen ikke er afhængig af, hvornår på dagen man tager den. Man kan dermed nøjes med at tage medicin 1 gang om dagen, og så virker den hele døgnet.

Til gengæld virker ikke-centralstimulerende medicin langt fra så hurtigt som centralstimulerende medicin. Der kan gå op til 2-3 måneder, før effekten sætter ind. Mange har dog effekt allerede efter nogle uger.

Bivirkninger kan være:

- påvirket appetit og nogle gange kvalme
- påvirket blodtryk og puls (øges eller sænkes afhængig af præparatvalg)
- tristhed eller vrede og trang til at skælde ud. Dette er dog sjældent.

Den ikke-centralstimulerende medicin udgør ingen risiko for forværring af tics.

Kontakt altid behandleren ved problemer

Uanset hvilken medicintype, du får, skal du altid kontakte din læge eller sygeplejerske, hvis du har mistanke om bivirkninger ved medicinen eller får det dårligt, når du har taget den.

SÅDAN FOREGÅR DEN MEDICINSKE BEHANDLING

Før du begynder i medicinsk behandling, vil behandleren (en sygeplejerske eller en læge) tjekke dit blodtryk og puls, samt måle højde og vægt. Det kan også være, at der skal tages et hjertediagram (EKG). Det tager ganske kort tid og gør ikke ondt.

Vi tjekker højde og vægt, inden du begynder på medicinen, fordi ADHD-medicin i meget sjældne tilfælde kan påvirke højdevæksten. Risikoen er dog meget lille. For at sikre normal vækst kontrolleres din højde og vægt løbende. Hvis der findes en påvirkning, stoppes behandlingen med det samme.

Behandleren giver dig dernæst en plan for, hvilken medicin du skal have, og hvordan du langsomt trapper op i dosis. Det er vigtigt at følge planen, da langsom optrapning er med til at mindske risiko for bivirkninger.

Kontrol med jævne mellemrum

Efter 6-8 uger skal du til kontrol hos behandleren. Her får du igen målt puls og blodtryk samt vægt og højde. Samtidig har I en samtale om, hvordan I oplever effekten af medicinen, og om den har haft bivirkninger.

Hvis ikke medicinen har virket efter hensigten, kan I sammen med behandleren beslutte at hæve dosis eller prøve en anden form for medicin. I lægger en plan for, hvordan medicinen skal tages det næste stykke tid og aftaler en ny kontrol cirka hver 3.-6. måned.

Det videre forløb

Sammen med behandleren finder I den medicin, der passer bedst til dig. I lægger en plan for, hvordan den skal doseres, og du fortsætter med at gå til kontrol, indtil effekten af medicinen er stabil.

Hvis du vil stoppe med medicinen

Mange kan have brug for medicin mod ADHD-symptomer hele livet igennem, mens andre vokser fra symptomerne og har ikke brug for medicin som voksne.

Hvis du ønsker en medicinpause, er det vigtigt, at det sker i samarbejde med din behandler i ambulatoriet.

VÆR OPMÆRKSOM PÅ

Opbevar medicinen forsvarligt

Noget af den medicin, som bruges til behandling af ADHD kan misbruges, hvis man tager det i meget større doser, end lægen har ordineret. Fordi medicinen kan misbruges, kontrollerer myndighederne nøje, hvor meget der udskrives til den enkelte patient. Opbevar derfor medicinen forsvarligt. Børn bør ikke selv opbevare medicinen, før de er gamle nok til selv at administrere den.

Medicin mod ADHD skaber dog ikke i sig selv en afhængighed eller en tendens til misbrug. Mange undersøgelser viser faktisk, at medicinsk behandling af ADHD kan være med til at mindske risikoen for, at man senere udvikler et misbrug af stoffer eller alkohol. Som forælder behøver man derfor ikke frygte, at medicinen skaber en senere afhængighed af alkohol eller stoffer hos barnet.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os. Vil du vide mere om medicin mod ADHD, kan du eventuelt læse mere på patienthåndbogen.dk.

Kontakt

Ambulatorium for ADHD
Tlf. 97 64 33 87